

raadsvoorstel

vergadering	gemeenteraad heerlen
vergaderdatum:	5 januari 2010
registratienummer:	2009/39587
agendapunt:	10

Onderwerp

Het nemen van een besluit over het deelnemen van Heerlen als gastgemeente aan het WK-wielrennen 2012.

Inleiding/aanleiding

April 2009 heeft de Provincie Limburg aan acht zuid-limburgse wielergemeentes - waaronder Maastricht, Heerlen, Sittard-Geleen en Valkenburg, gevraagd in te stemmen met de kandidaatstelling van Limburg voor het WK 2012 en met het bidboek en de financiële onderbouwing. In het bidboek van het WK wielrennen 2012 is gemeente Heerlen opgenomen als gastgemeente voor de start van de tijdrit elites en als doorkomstgemeente van de wegwedstrijd van de elites.

De deelname van Gemeente Heerlen aan het WK 2012 is besproken in de commissie Economische Structuur 11 juni 2009 (2009/16851). Cie-leden hebben opmerkingen gemaakt en toelichting van de Provincie Limburg gevraagd.

Op 7 juli 2009 is het onderwerp 'deelname aan het WK wielrennen 2012' in de raadsvergadering besproken als zienswijze op het collegebesluit (zie 2009/16851 en de aanvulling 2009/16581).

Het college heeft in juli 2009 - na de zienswijze van de raad - aan de Provincie Limburg laten weten dat de gemeente Heerlen de kandidaatstelling onderschrijft maar nog voorwaarden heeft voor deelname van Heerlen aan het WK en de daarbij horende financiële bijdrage. Het college heeft in juli uitgesproken dat de financiële bijdrage in een redelijke verhouding moet staan met het sportief gebodene en dat het college uitgaat van een bijdrage van maximaal € 50.000,- voor alleen de start van de tijdrit. Daarbij is gezegd dat een definitief besluit over deelname en de financiële bijdrage pas zou gebeuren als Limburg kandidaat zou zijn en het definitieve wedstrijdprogramma bekend zou zijn.

September 2009 is het WK 2012 definitief toegewezen aan Heerlen. Het wielervedstrijdprogramma is vastgelegd als mede de financiële opzet waaronder de financiële bijdragen van de deelnemende gemeenten.

Nu ligt de brief van de Provincie Limburg voor met de vraag of de Gemeente Heerlen meedoet aan WK wielrennen 2012 (zie bijlage 1).

In de afgelopen periode zijn er diverse verkenningen geweest over de kansen die dit WK Heerlen kan bieden. En ook zijn er gesprekken geweest met de Provincie Limburg en met de andere wielergemeentes over programma, nevenactiviteiten, gezamenlijke promotie en regiobranding én de financiële bijdragen van de verschillende gemeenten.

De ontwikkeling is dat Limburg het WK 2012 zal gaan insteken als een breed publieksevenement in Zuid-Limburg met naast het wielervedstrijdgebeuren ook ruim aandacht voor breedtesportactiviteiten en cultureel programma's gedurende een hele week.

Ook voor Heerlen wordt het kansrijk gezien om naast de sportactiviteiten vooral ook de kansen op cultureel en economisch gebied en de kansen voor citymarketing aan te grijpen. Wij zien mogelijkheden om deze week uit te bouwen naar een evenementenweek waar het culturele programma nadrukkelijk onderdeel van gaat uitmaken.

Aan de orde is het voorstel of de Gemeente Heerlen aan dit WK als een van de acht gemeentes gaat deelnemen en zo ja, op welke wijze wij de WK-week gaan insteken.

Kader

- Programma Economische Stimulering: Cultuur, sport, evenementen en stadspromotie dragen in belangrijke mate hierin bij aan een goed vestigingsklimaat en woonklimaat.
- Evenementenbeleid Heerlen, van ambitie naar uitvoering.
- Strategische Beleidsnota cultuur (februari 2006).
- Heerlen bloeit op, de culturele agenda van Heerlen 2009-2012.
- Ambitiestatement Maastricht Culturele Hoofdstad 2018 (MCH 2018) (*nog concept*).
- Visienota sport en bewegen (januari 2008): Sportevenementen worden gebruikt om Heerlen te profileren en de levendigheid van de stad te bevorderen. Er wordt gezocht naar regionale afstemming. Op gebied van wielerevenementen streven we naar meer afstemming en samenwerking op provinciaal niveau.

Bevoegdheid

Budgetbevoegd.

Voorstel

1. Als gemeente Heerlen aan het WK wielrennen 2012 deel te nemen als gastgemeente voor de start van de tijdrit voor de elites en voor de doorkomst van de wegwedstrijd elites en hiervoor een bedrag van € 200.000,- vrij te maken.
2. Deze week van het WK wielrennen in september 2012 aan te grijpen om Heerlen op de kaart te zetten vanuit de sportambities en om Heerlen te promoten met een breed en divers cultureel programma en met de winkelmogelijkheden.

Argumenten

- 1.1 *Er is een economische belang voor Heerlense ondernemers.*

Een WK-week vol evenementen, de aanlooperperiode, maar ook de najffecten bieden perspectief voor Heerlense ondernemers. Een dergelijk evenement is een belangrijke economische stimuleringsmaatregel. De vele bezoekers en de te genereren opdrachten kunnen een impuls brengen. Uit gesprekken met de Heerlense ondernemers blijkt dat de ondernemers enthousiast staan tegenover de komst van het WK. Zij onderschrijven het economische belang van dit soort evenementen, als een belangrijke economische impulsmaatregel, zeker in deze tijden van economische crisis.
- 1.2 *Heerlen kan via de regiobranding in kader van het WK meeliften en het WK kan zo zorgen voor extra citymarketing.*

Bij citymarketing gaat het erom dat we ons als stad onderscheiden van de rest door aan te sluiten op het unieke productaanbod van Heerlen. Onze onderscheidende producten liggen als centrum- en winkelstad in een aantrekkelijke (eu)regionale omgeving in ieder geval op de terreinen cultuur, urban, jeugd en de daarmee samenhangende evenementen. Voor een succesvolle branding van de stad moeten we deze uniekheid benutten en is het belangrijk dat hier politiek en maatschappelijk draagvlak voor is. De marketingpromotie van Heerlen kunnen we versterken met dit WK 2012 en moeten we zien als een marathon, die doorloopt in de volgende collegeperiodes.
- 1.3 *Deelname aan het WK en meedoen met de grote culturele evenementen kunnen bijdragen aan een positief beeld van de stad.*

Grote evenementen zoals Cultura Nova, IBE en ook congressen zoals het recent zeer succesvolle Landelijk Platform Buurtgericht Werken hebben laten zien dat zij bijdragen aan een verbetering van het beeld van onze stad en regio. Als een stad als Heerlen niet zou meedoen aan het WK wielrennen en aan het culturele programma in deze WK-week geven we een negatief beeld af.
- 1.4 *Als een van de grotere zuid-limburgse gemeente en als centrumgemeente van Parkstad kunnen we niet ontbreken.*

Alle grotere gemeentes in Zuid-Limburg doen mee. Als wij niet meedoen staat vast, dat het WK ook aan Parkstad voorbijgaat behoudens de breedtesportactiviteiten die in Landgraaf zijn voorzien.
- 1.5 *Er zijn nog mogelijkheden om enkele Parkstadgemeenten te betrekken als doorkomstgemeente in het parcours.*

Nieuw is dat de Provincie Limburg nu ruimte geeft om de mogelijkheden het WK op Parkstad-niveau te verbreden wel verder te verkennen, met wellicht ook een financiële bijdrage van die gemeenten. Eerdere pogingen van Heerlen daartoe (start/finish in Heerlen, parcours op grondgebied Parkstad) werden eerder tot twee maal toe afgewezen. Nu is er op beperkte schaal en met de finale toestemming van de UCI nog ruimte voor aanpassing van het parcours. Mochten de gesprekken met andere Parkstadgemeenten succesvol zijn, dan zullen de mogelijke - doch bescheiden - inkomsten worden teruggestort in de Algemene Reserve.

1.6 De gevraagde bijdrage van € 200.000,-- is voor meer bedoeld dan enkel en alleen de start van de tijdrit.

Het eerdere standpunt van het college was een bijdrage van € 50.000,-- voor het organiseren van het wieleronderdeel 'start tijdrit' alleen.

Maar uit de definitieve opzet blijkt dat de gevraagde bedrag van € 200.000,-- zich niet alleen richt op de start van de tijdrit, maar ook wordt gebruikt voor de organisatie van het WK in zijn totaliteit inclusief alle afstemmingszaken, voor de doorkomst van de wegwedstrijd, voor de regiobranding en daarmee ook voor de stadspromotie van Heerlen.

Het beschikken over voldoende financiële middelen is een kritische succesfactor voor een succesvolle Heerlen-branding. Dit WK is dan ook een extra mogelijkheid voor de Heerlen-branding. Verder is in de begroting van het WK een bedrag opgenomen voor de facilitaire zaken nodig voor de start van de tijdrit en de doorkomst van de wegwedstrijd die door de organisatie zullen worden gefinancierd. Dit betekent dat faciliteringskosten die normaliter ten laste van de gemeente zouden komen nu ten laste komen van de WK-organisatie.

1.7 De financiële bijdrage van Heerlen in vergelijking tot andere gemeenten en tot het gebodene is reëel.

De andere deelnemende gemeenten hebben aangegeven het hen gevraagde bedrag reëel te vinden, omdat naast de organisatie van de wielervedstrijden ook in dit bedrag is opgenomen de regiobranding algemeen, de promotie van alle evenementen in de verschillende gemeenten. Gemeente Sittard draagt voor een vergelijkbaar programma eenzelfde bedrag bij. Bij het vergelijken van het wedstrijdprogramma's tussen de gemeenten moet er rekening mee worden gehouden dat de start van een tijdrit een publiekstrekker is en dat de start van een tijdrit veel directe zendtijd genereert (zeker afgezet tegen de start van een wegwedstrijd). De winsten van een start van de tijdrit kunnen dus groot zijn, een extra omlijsting door een cultureel programma en schermen in de stad kunnen dit alleen maar vergroten.

In bijlage 2 is een overzicht van de financiële bijdragen van de verschillende gemeenten doorberekend naar bijdrage per inwoner en afgezet tegen de rekenen voor de gemeente.

2.1 Een breed programma van cultuur en sport gedurende de WK-week draagt bij aan de versterking van de economische structuur en sluit aan bij de Structuurvisie 2010-2030.

Dit mondiale sportevenement met cultureel programma als omlijsting kan als carrier gebruikt worden om Heerlen niet alleen in die WK-week maar ook in de aanlooperperiode naar het WK te versterken. Een week lang is er mondiale aandacht voor de Limburg. Een goed programma in Heerlen kan zorgen voor een mondiaal podium voor de stad en lang daarna nog exposure met terugkeerders voor kort of langer verblijf in de regio (toerisme).

2.2 Heerlen is sterk in breed toegankelijke evenementen met een internationaal karakter.

Heerlen is juist sterk in breed toegankelijke evenementen met een internationaal karakter, zowel op cultureel als op sport gebied. Vooral op cultureel gebied onderscheidt Heerlen zich daarmee van de andere steden in Zuid-Limburg (creatieve industrie in de Zuidelijke Tripool, Maastricht, Heerlen, Sittard-Geleen, TNO, april 2005).

2.3 Heerlen zal zich een week lang op de kaart kunnen zetten vanuit cultuur en sport.

Deze WK-week zal Heerlen een internationaal bezoek generen dat de aantrekkelijkheid van Heerlen op gebied van cultuur, sport en leisure (toerisme) kan ontdekken. La Vuelta Drenthe 2009 heeft laten zien hoe een groot wielerevenement de aanjager kan zijn van een breed evenementenprogramma voor de stad en de regio (zie www.provincie.drenthe.nl/vuelta).

De Provincie Limburg geeft in haar brief van november 2009 onvoorwaardelijk aan zich te

willen inspanssen zodat in Heerlen deze week een succes kan worden, zowel op sportief als op cultureel gebied.

2.4 *Heerlen krijgt de kans om zich - (eu)regionaal, nationaal en mondiaal - verder te profileren met haar culturele lente.*

In het kader van het programma MCH2018 (Maastricht Culturele Hoofdstad 2018) kunnen we gaan voortbouwen op de culturele lente en kunnen we inzetten op waar Heerlen goed in is. Dat zijn onder andere de internationale culturele evenementen zoals Cultura Nova en IBE, de culturele infrastructuur, de jonge makers en de urban culture. Heerlen is de "kraamkamer" voor cultuur. Dat sluit aan bij de Stadsvisie van Heerlen: Heerlen jonge stad, Heerlen innovatieve stad, Heerlen als sterke partner voor MCH2018. Zo biedt het WK wielrennen een internationaal podium om deze ambities van Heerlen in de kijker te zetten.

2.5 *Heerlen krijgt de kans om Heerlen als winkelstad te promoten met in het bijzonder de woonboulevard.*

Naast renners, begeleiders en wielerspubliek wordt in en rondom de WK-week ook - mede door de nieuwe opzet om naast een sportprogramma ook een breed side-programma te organiseren - ook meer en ander publiek verwacht. Een kans om Heerlen als winkelstad en de woonboulevard onder de aandacht te brengen.

2.6 *Het WK-weekprogramma genereert een interessante economische spin-off.*

Een WK wielrennen, zeker met een cultureel weekprogramma als omlijsting, trekt veel bezoekers die korter of langer in de regio verblijven.

Het kernteam WK heeft de verwachte spin-off voor Heerlen laten doorrekenen en komt op een economische spin-off via dagbestedingen, hotelovernachtingen, parkeervoorzieningen en toeristenbelasting van ongeveer € 1.800.000,- en via de side-events op € 675.000,-. Als we het cultuurprogramma meer prominent gaan insteken en ook het product woonboulevard (winkelen) als onderscheidend Heerlen-product gaan neerzetten, is de verwachting dat de spin-off alleen maar groter wordt.

Ter vergelijking, de eendaagse wielertocht Limburgs Mooiste geeft aan met 17.000 deelnemers een besteding te hebben van € 4.000.000,- in de regio.

De inzet van de Provincie Limburg op promotie van het evenement en de regiobranding zal zeker bijdragen aan de economische spin-off.

Tegenargumenten

1.1 *De gegevens over verwachte economische spin-off zijn gebaseerd op aannames.*

De aannames van de economische spin-off, zoals gepresenteerd, zijn gebaseerd op doorrekeningen van spin-off onderzoeken van andere (wielers)evenementen in andere steden. Maar de spin-off van zo'n evenement is nooit expliciet op voorhand te berekenen. Te meer daar een verbreden van het programma, zoals in Heerlen voorzien, direct (in positieve zin) consequenties kan hebben voor de spin-off. De geschetste spin-off van Limburgs Mooiste geeft daarbij een aannemelijk beeld.

1.2 *Heerlen – en ook de andere gemeenten - was niet betrokken bij de toedeling van de wedstrijdonderdelen en bij de indeling van het weekprogramma van het WK 2012.*

1.3 *De door de Provincie Limburg gehanteerde verdeelsleutel mbt de financiële bijdragen van de verschillende gemeenten zijn anders ingevuld dan dat Heerlen voor ogen had.*

Criteria als draagkracht van een gemeente en profijtbeginsel zijn anders bekeken. Maar het blijft lastig om op voorhand aan te geven in hoeverre een gemeente profijt heeft van een wedstrijdonderdeel. Het succesvol zijn en profijt halen uit het WK hangt met meerdere zaken samen, zoals oa het verbreden van het programma met culturele evenementen, het benutten van de regiobranding en de betrokkenheid van de Heerlense ondernemers.

1.4 *De financiële bijdrage van Heerlen tot het gebodene moet als acceptabel worden beschouwd.*

Wij hebben ons ingespannen om een substantiële vermindering van het bedrag van €200.000 te bereiken. Dit is helaas niet gelukt. Mede debet hieraan is dat de overige gemeenten de voorgestelde bedragen kennelijk acceptabel vonden zonder dat bij die gemeenten sprake is van meer waar voor minder geld.

Maar zoals uit de definitieve opzet blijkt, zijn de financiële bijdragen van de gemeenten voor de organisatie van de wielervedstrijden all-in en ook voor de regiobranding algemeen en voor de promotie van de deelnemende gemeenten met het totale WK-week programma.

Kosten en dekking

Een bedrag van € 200.000,- vrij te maken voor onze deelname aan het WK en als volgt te dekken:

- a. € 150.000,- restant incidenteel onvoorzien 2009
- b. € 50.000,- als taakstelling binnen het programma Economische Stimulering 2010.

Kanttekening bij de dekking:

1. Er zijn geen financiële middelen beschikbaar binnen de reguliere budgetten, ook niet binnen het evenementenbudget. Er is voor 2010 geen bedrag begroot voor onvoorziene grote evenementen met een incidenteel karakter, zoals het WK 2012. Ook binnen het reguliere sportbudget is geen financiële ruimte voor dit evenement.
2. De dekking van € 50.000,- is onzeker omdat de ruimte nog moet blijken in 2010. Er bestaat dus het risico dat de ruimte er niet is en dat er een tekort ontstaat.

Communicatie

De Provincie Limburg wordt schriftelijk geïnformeerd over het besluit. De raad wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen via raadsinformatiebrieven.

Evaluatie

Evaluatie vindt plaats binnen de reguliere planning- en controlcyclus.

Planning, procedure en uitvoering

Planning

Voorjaar 2010: plan van aanpak invulling WK-week in Heerlen.

Voorjaar 2010: oprichting stichting WK wielrennen 2012.

September 2012: WK wielrennen.

Uitvoering

De uitvoering van de onderdelen van het WK-wielrennen inclusief promotionele activiteiten zal door de nog op te richten stichting 'WK wielrennen 2012' worden opgepakt. Heerlen is hiervoor gastgemeente. De nevenactiviteiten op het gebied van breedtesport zullen door de Gemeente Heerlen worden opgepakt samen met de lokale organisaties.

Het culturele programma tijdens de WK-week zal door de Gemeente Heerlen samen met de betrokken culturele organisaties worden opgepakt. Het culturele programma op de dag van de tijdrit in Heerlen zal gebeuren door de nog op te richten stichting 'cultuur WK 2012'.

Ook zullen er nevenactiviteiten zijn op initiatief van de heerlense ondernemers.

Bijlagen ter inzage

1. Brief Provincie Limburg dd 24 november 2009 (2009/39604).
2. Overzicht van de financiële bijdrage van de gemeenten en de toewijzing van WK-wedstrijden en randactiviteiten (2009/39605).

Burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,

de burgemeester,

ir. H.K.W. Bekkers

mr. A.M.G. Gresel

raadsbesluit

vergadering: **gemeenteraad heerlen**
vergaderdatum: 5 januari 2010
registratienummer: 2009/39587

De raad der gemeente Heerlen;
gezien het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 18 december 2009, registratienummer 2009/39587;
gegeven de agendering door het Presidium;
gehoord het advies van de raadscommissies voor Economische Structuur en voor Publieke dienstverlening, Algemene bestuurlijke aangelegenheden en Financiën;

besluit:

1. Als gemeente Heerlen aan het WK wielrennen 2012 deel te nemen als gastgemeente voor de start van de tijdrit voor de elites en voor de doorkomst van de wegwedstrijd elites en hiervoor een bedrag van € 200.000,- vrij te maken.
2. Deze week van het WK wielrennen in september 2012 aan te grijpen om Heerlen op de kaart te zetten vanuit de sportambities en om Heerlen te promoten met een breed en divers cultureel programma en met de winkelmogelijkheden.

Aldus besloten tijdens de vergadering van de raad der gemeente Heerlen van 5 januari 2010.

griffier,

voorzitter,